

B i j l a g e 5 :
A d v i e s i n r i c h t i n g
r e c r e a t i e b e d r i j f
C a l l a s s a n d e - r a p p o r t
A r d a

Advies inrichting recreatiebedrijf Callassande

Toets naar een inrichtingsvoorstel gerelateerd aan het Hoofdrapport Veelkleurig Landschap concept maart 2009.

Opgesteld door:

N.Daemen bc.
Wethouder Driessenstraat 52
1107 XL Amsterdam zo
020-6912655 of 06-14604974
e-mail n.daemen@arda-natuur.nl of n.daemen@chello.nl
website: www.arda-natuur.nl
KVK 34223327 Amsterdam

In aanvraag door:
Els Zwartendijk, management voor duurzaamheid

In opdracht van:
Gemeente Zijpe
J.Paasman

Datum publicatie
December 2009

Inhoud

Advies Callassande	3
Ligging en begrenzing plangebied	4
Landschappelijke inpassing	6
Natuurwaarden	8
Recreatie	10
Ontwerpidee	10

Advies Callassande

Recreatiebedrijf Callassande, gelegen tussen Abbestede en Groote Keeten NH, wil uitbreiden. Een van de randvoorwaarden vanuit de gemeente is dat de uitbreiding goed landschappelijk wordt ingepast en dat de inpassing een bijdrage levert aan de natuurwaarde. De gemeente wil aanknopingspunten over de gewenste randvoorwaarden voor inrichting. Ze willen een maat voor de bufferzone en specifieke eisen ten aanzien van de natuur kennen zodat de inpassing en natuurwaarden ook voldoende kwaliteit krijgen.

De voorliggende notitie is een handvat voor de gesprekken over inrichtingseisen met recreatiebedrijf Callassande.

Recreatiebedrijf Callassande heeft een inrichtingsvoorstel gemaakt. Deze schets is gebruikt als toetsingsinstrument om uiteindelijk de gewenste eisen te kunnen stellen.

De toets betreft:

1. landschappelijke inpassing;
 - Voldoet een windsingel zoals beschreven in Veelkleurig Landschap onder erfbeplanting?
 - Voldoen de soorten van de beplanting?
 - De bouwhoogte wordt hoogstens 1 verdieping met dak, maximaal 6,5 meter. Welke breedte van de singel is dan noodzakelijk? Volgens het rapport Veelkleurig Landschap is 6,5 meter dan voldoende, maar is dat voor visuele dichtheid en voor de vogels die daar beschutting zoeken voldoende?
2. natuurwaarden
 - Water:
 - Benutten van schone kwel die uit de duinen bij Botgat komt voor zover dat voldoende in aanvoer is en dit verbinden met de Nollen Abbestede. Streven in de toekomst een schoon water verbinding/circuit te maken naast polderwater
 - Welke soorten zijn geschikt om te gebruiken?
3. Groen (singel en eventueel ander groen):
 - Welke soorten zijn geschikt om te gebruiken?
 - Zijn er nadelen voor Nollen Abbestede te verwachten
 - i.v.m. predatoren in de singel? Nu is er ook al veel hoog groen in de omgeving er omheen, maar het komt wel iets dichterbij.
 - Verstoring door de mens van de nieuwe huisjes/recreatiebedrijf?
4. Recreatie:
 - Is zo'n zone te combineren met een recreatieve route? Bijvoorbeeld i.v.m. verstoring van de zone zelf of van Nollen Abbestede?

Ligging en begrenzing plangebied

Ligging en begrenzing

Recreatiebedrijf Callassande ligt in de gemeente ZIJPE aan de zuidkant van het dorpje Groote Keeten 2,5 km ten noorden van Callantsoog.

De hoofd ingang ligt aan de Voorweg, aan de oostzijde van de recreatiebedrijf. Aan de westzijde ligt de Rietweg. Aan de noordzijde van de recreatiebedrijf ligt een bungalow park, het Sandepark en aan de zuidzijde liggen akkers. Het recreatiebedrijf is door sloten omgeven.

De bestaande situatie is oranje ingekleurd en de uitbreiding 5,5ha. is geel gekleurd op bovenstaande afbeelding. Deze intekening is afwijkend van de inrichtingsschets zoals is aangeleverd door recreatiebedrijf Callassande. De aangegeven oppervlakte komt wel overeen.

Voorstel inrichtingschets zoals door Callassande aangeleverd

In vergelijking met de topografische kaart en de opname uit Google Earth lijkt er sprake van een merkwaardige vertekening. Waarschijnlijk is dit veroorzaakt door de gerende begrenzing aan de zuidwestzijde van het recreatiebedrijf. Indien de begrenzing wel overeenkomt met de aangeleverde kaart dan is dat vanuit landschappelijk oogpunt een sterke afwijking binnen het historisch bepaalde verkavelingspatroon en volgens de criteria uit het Hoofdrapport Veelkleurig Landschap ongewenst (blz 26 streefbeeld landschap). Voor dit advies is uitgegaan van de begrenzing zoals is aangegeven in de afbeelding ligging en begrenzing.

Landschappelijke inpassing

Voldoet de voorgestelde windsingel aan de eisen zoals beschreven in Veelkleurig Landschap onder erfbeplanting?

De abiotische omstandigheden voor de aanleg van houtige gewassen in de omgeving van Callantsoog en Groote Keeten is moeizaam. De directe invloed van de zee door aanvoer van zout en veel wind heeft grote invloed op groeisnelheid en groeivorm van houtige gewassen. Van nature komen laagblijvende vormen voor zoals Kruipwilg, Heide en de exoot Rimpelroos.

De bodem is van nature voedselarm (kalkarm duinzand in combinatie laagjes klei). De ontwateringsdiepte in de polders is groot > 50cm beneden maaiveld. Vaak is er sprake van diepe drainage. In “bollenland” is er meestal diep geploegd en is de bodem verrijkt met de kleiige onderlaag of de doorgewerkte kleilaagjes. Voor aanleg van houtige opstanden zijn deze condities gunstig mits er voldoende humus aan de grond wordt toegevoegd.

Bij aanleg van houtige opstanden wordt daarom sterk aangeraden goed voorbereide plantgaten te maken en te voorzien van een humusrijke mestgift met compost, turfaarde of strorijke ruige mest.

Bij de inrichting van een windsingel die visuele afschermende functie krijgt, kan bij aanleg rekening worden gehouden met de heersende windrichting. Aan deze zijde is het verstandig om soorten te gebruiken die snelgroeiend en bestand zijn tegen de zeecondities. Zo ontstaat een lage windkering waarachter meer kwetsbare soorten zich kunnen ontwikkelen. Als dit niet mogelijk is kan een lage heining (rietmatten) of licht reliëf de windkerende functie versterken en zo de groeiconditie verbeteren.

Kenmerken van een goede erfbeplanting/windsingel uit het rapport Veelkleurig Landschap

- a. Windsingel heeft over het grootste deel van de omtrek een minimale breedte overeenkomstig de hoogte van de bebouwing waarvoor de windsingel wordt aangelegd.
- b. De vorm is laag aan de wind(loef)zijde en hoog aan luwe(lij)zijde van de beplanting waardoor een windscheringsvorm ontstaat.
- c. De soortsaanplanting bestaat uit voornamelijk inheemse soorten die aan de windzijde windbestendig dienen te zijn.
- d. Plantafstand is minimaal 1,5 m. zodat een dichte singel ontstaat.

In de Landschapelementenregeling van de provincie Noord-Holland is de minimale breedte voor een windsingel 6m. en de minimale lengte 10m. De voorgestelde plantafstand is 1,5m. waarbij blijvende bomen op 8m. van elkaar worden geplant.

Toets:

- a. De voorgestelde maximale bouwhoogte is 6,5m. Voordat een goed aangelegde windsingel onder deze condities deze hoogte heeft bereikt of überhaupt zal bereiken zullen er veel jaren overheen gaan. De struikvormende soorten zullen vermoedelijk deze hoogte nooit bereiken. Om deze visuele afscherming te realiseren is het verstandig om te werken met een reliëf waardoor deze hoogte eerder of alsnog bereikt kan worden. Boomvormende soorten kunnen deze hoogte eerder bereiken, echter als er teveel bomen staan (dichter dan 8m.) zal de singel uithollen omdat de struikvormers onvoldoende licht ontvangen. De singel voldoet dan niet aan de functie. De breedte is minimaal 6m. maar als vuistregel geldt hoe meer ruimte hoe minder werk om de singel in natuurlijke vorm te laten groeien en dus minder werk.
- b. De uiteindelijke groeivorm van de singel wordt voor een groot deel bepaald door de wind en slechts in beperkte mate door de gebruikte soorten. Door krachtige snelgroeiende soorten aan de windzijde te planten krijgen de kwetsbare en langzaam groeiende soorten aan de luwe zijde een betere kans.
- c. De samenstelling van de beplanting is nog niet bekend. In de het rapport Veelkleurig Landschap is een uitgebreide lijst opgenomen met mogelijk te gebruiken soorten. Deze lijst is getoetst aan het stappenplan voor een beplantingsmodel uit het boek "Aanleg van gemengde Loofhoutbeplantingen met inheemse soorten". Allereerst is getoetst aan de term inheems en vervolgens aan groeiomstandigheden en condities passend bij de omstandigheden in Groote Keeten. Deze zijn gerelateerd aan bodemvocht, grondsoort en potentieel natuurlijke vegetatietypen. De volgende soorten komen dan in aanmerking.
 - Boomsoorten zeewindbestendig: Zwarte els, Gewone es, Hollandse iep, Grauwe abeel, Ratel populier.
 - Boomsoorten minder windbestendig: Beuk, Zomereik, Groot- en Kleinbladige linde.
 - Struiksoorten zeewindbestendig: Framboos, Kardinaalsmuts, Wilde liguster, Eénstijlige meidoorn, Rode kornoelje.
Struiksoorten minder zeewindbestendig: Bosrank, Hazelaar, Krent, Sleedoorn en Veldesdoorn.
 - Overige inheemse struiksoorten bruikbaar bij aanplant en zeewindbestendig maar niet opgenomen in de lijst uit Veelkleurig landschap: Hulst, Wegedoorn, Hondsproos, Amandelwilg, Grauwe wilg en Vlier.
 - Sommige struiksoorten kunnen maximale hoogte bereiken van 6 tot 8m.
- d. De plantafstand 1,5m. is geschikt voor deze aanplant. Het gaat dan om zogenaamd 2 jarig bosplantsoen, bewortelde sprietten en bomen met een stamdiameter van 10-12cm. aangeplant tussen boompalen. Aangeraden wordt plantmateriaal aan te schaffen wat in de nabijheid is gekweekt (bijv. kwekerij Rovershof Anna Paulowna).

Aanplant in de huidige (bemeste) bouwvoor in combinatie met goed voorbereid plantgat is bovendien aan te bevelen.

Natuurwaarden

De voorgestelde inrichting heeft naast de afschermende functie een bufferende functie tussen recreatie en landbouwgebied. De zone kan een verbindingzone vormen tussen de duinen bij Botgat en de Nollen van Abbestede, een natuurgebied in de directe omgeving aangeduid als zone 2E in het rapport Veelkleurig Landschap.

In het rapport Groene Wegen door Noord Holland, een leidraad voor inrichting en beheer van ecologische verbindingzones in Noord-Holland is een beschrijving opgenomen waaraan een dergelijke verbinding zou moeten voldoen. Voor de Noordkop van Noord-Holland gaat het voornamelijk om type C, een natte verbinding met kleine en grote moerasjes, al dan niet verbonden met een grasstrook. De gidssoorten betreffen Hooibeestje (vlindersoort), Meervleermuis, *Noordse woelmuis*, *Rugstreeppad* en *Waterspitsmuis*. Volgsoorten betreffen: *Bittervoorn*, *Bruin zandoogje* (vlindersoort), *Bunzing*, *Driedoornige stekelbaars*, *Dwergmuis*, *Groene kikker*, *Hermelijn*, *Icarusblauwtje*, *Kleine karekiet*, *Kleine modderkruiper*, *Kleine Vuurvliender*, *Kleine watersalamander*, *Laatvlieger*, *Rietzanger*, *Snoek* en *wezel*. De cursief gedrukte soorten komen hoogstwaarschijnlijk in de directe omgeving voor. De breedte van de zone bedraagt 10—20m. langs niet te voedselrijk en tamelijk helder water.

In het rapport Veelkleurig Landschap is streefbeeld water gerelateerd aan de schoonwaterverbinding met het kwelwater uit het duin(stuifdijk).

Water

De huidige ontwateringsdiepte is groot >50cm. benden maaiveld. Aanwezige drainage versterkt de ontwatering maar ook aanleg van diepe sloten (om bijvoorbeeld watervoerendheid te garanderen) draagt paradoxaal ook bij tot ontwatering van het gebied. De waterkwaliteit is sterk beïnvloed door het landbouwkundig gebruik in de directe omgeving en matig tot ongeschikt voor de ecologische doelstelling.

Voor een geschikte verbinding zou los van het polderwater een aparte waterloop aangelegd moeten worden. Voor de realisatie van een schoonwaterloop in combinatie met verbindingzone kan het beste gebruik worden gemaakt van een oppervlakkig stroombed waarin het water zijn eigen weg vindt zoals op de foto van de Scheybeeck te Beverwijk is te zien of zoals bij de duinrel bij St.Maartenszee naar het Wildrijk is toegepast.

Aansluiting op schoon kwelwater uit het Botgat garandeert geen 100% watervoerendheid. Droogvallen gedurende de zomerperiode is in dergelijke zogenaamde laaglandbeek systemen geen uitzondering. In het systeem kunnen diepere bekkens worden gemaakt waar tijdens droge periode organismen een veilig heenkomen hebben (refugia).

Aangeraden wordt om gescheiden van het polderwater een waterloop aan te leggen. Dit garandeert een betere waterkwaliteit. Als de drainage van het recreatiebedrijf, afvoer van verharde oppervlakken en hemelwaterafvoer van huisjes of caravans afwateren op deze schoonwaterstroom zal de watervoerendheid mogelijk ook kunnen toenemen. Voorlopig zal dit water nog opgepompt moeten worden naar het hoger gelegen niveau van het stroombed.

Scheybeeck Beverwijk nieuw aangelegd tracé

Een schoonwaterloop kan het best worden aangelegd in een bed met schoonzand waar de vermeste bouwvoor is verwijderd. Een plant als Klimopwaterranonkel zal hierin kunnen groeien en het waterinsectje Beekloper een geschikte leefplek. Overigens zijn aan stromend water gebonden organismen in NH schaars. Gebleken is dat bij aanleg van stromende wateren deze organismen zich vanzelf vestigen.

De waterrijke en grasrijke strook van de verbindingszone kan aan de zijde van het recreatiebedrijf worden afgeschermd met de eerder genoemde singelbeplanting. Het uitgegraven zand van het waterbed kan gebruikt worden voor een licht reliëf als artificiële nollen. Zo is er dan een overgang van nat naar droog, van schraal naar voedselrijk en van open naar dicht. De biodiversiteit zal hierdoor versterken maar ook de visuele afscherming.

In de singel kunnen bloem- en besdragende soorten worden gebruikt. Dit is aantrekkelijk voor vogels en insecten in het voorjaar die foerageren op de honing, het stuifmeel of op de insecten. In het najaar zijn de besdragende soorten van belang voor doortrekkende vogels die hier tijdelijk kunnen opvetten, een veilige overnachting vinden in het struikgewas.

Een dergelijke zone zal naast de gewenste soorten ook ongewenste soorten zoals predatoren voor weidevogels of broedende overzomerende ganzen kunnen herbergen. Het is niet voorspelbaar wat gewenst of ongewenst in de zone een plek vindt. Voor weidevogels wordt een afstand tussen beplanting en bewoning gehanteerd die varieert tussen 150 tot 200m. Voor het natuurgebied Abbestede is de afstand voldoende namelijk 225m.

Aanvullende maatregelen kunnen zijn; het ophangen van nestkasten of vleermuiskasten, aanleg van een takkenril uit snoeihout of broeihoop uit het maaisel uit de ecologische

verbindingszone. Het beheer zal voornamelijk bestaan uit maaien van het gras in de oeverzone.

Recreatie

Bij voldoende breedte van de zone is een combinatie met een natuur/wandelpad mogelijk. Een verbinding tussen de Rietweg en de Voorweg. Gedurende het voorjaar 1mrt-1juni zou het pad gesloten kunnen worden i.v.m. broedende vogels. Toestaan van honden is in deze zones niet gewenst, ook aangelijnd beter niet! Van belang is ook dat recreanten geen voedselresten achter laten of dieren gaan voederen. Dit leidt al snel tot ongewenste situaties.

De zone heeft een educatieve functie indien het gecombineerd wordt met een paaltjes route met uitleg over soorten en hun omgeving. Een speciaal ingerichte plek waar kinderen met een schepnetje waterdiertjes kunnen vangen is mogelijk. Voorkomen moet worden bij stromend water dat er teveel obstructie ontstaat door bouwen van dammetjes.

Ontwerpidée

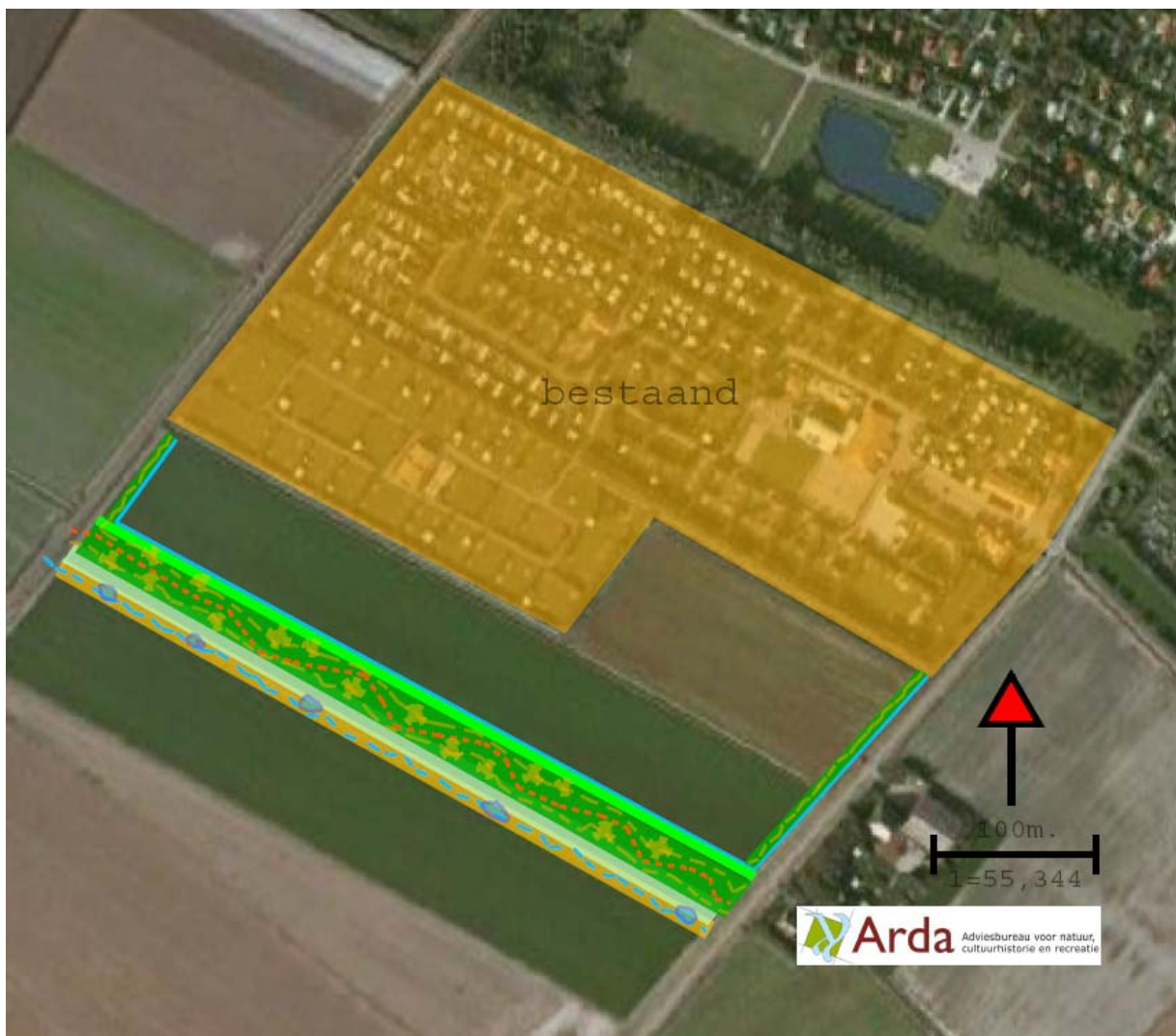
Gerelateerd aan de oppervlakte aangegeven in het schetsontwerp zou realisatie met een breedte van 40 meter en een lengte van 460 meter = 18400M2 mogelijk kunnen zijn.

Hierin ligt opgenomen van zuidwest naar noordoost een schoonzandzone met een stroombed, natgraslandzone, nollenzone met beplanting, een schouwpad en een sloot. Langs de Voorweg en de Rietweg buigt de nollenzone af. Langs deze weg is een singelbeplanting getekend die op een slingerende wal is aangeplant. De wal en beplanting dragen bij in de visuele afscherming van het recreatiebedrijf.

Het stroombed is nog niet aangesloten op het aanvoerende water uit het Botgat. Omdat het stroombed hoger ligt dan het polderniveau is opzetten van het water of rondpompen van het water in het stroombed nodig. Dit kan met een pomp of een windmolen (model Hartman). Het rond te pompen water zou afkomstig kunnen zijn van de sloten die de camping nu draineren. Daarvoor dienen deze van het polderwater te worden gescheiden.

Dwarsdoorsnede

Projectie van nollenzone en singels